

Locuinta Redactorului

Cancelaria Redactiunii

Stratul Morarilor nr. 18.

Scrierile nefrancate nu se voru primi decat numai de la corespondinti regulari ai „Federatiunei”.

Articolii trimisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esit Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pentru Tofaleni

Prin staruntia Duii invetitoriu, Gavrieliu Cosiocariu, au contribuit urmatorii Domni din comun'a Corbu:

D. Gavrieliu Cosiocariu docentu 1 fl., Teodoru Cosiocariu preotu 1 fl., Iona Cosiocariu economu 1 fl., Vasile Cosiocariu economu 1 fl., Iona Cosiocariu economa 50 cr., Stefanu Cosiocariu econ. 50 cr., Niculae Urziciu econ. 50 cr., Vasile Ennea negotiatoru 1 fl., Nastase Ennea negotiet. 50 cr., Vasile Suciu economu 20 cr., Maria Re' i izraelita negotiet. 20 cr., Petru Monca economu 1 fl., Filimonu Siaara economu 20 cr., Grigore Musadeiu econ. 1 fl., Simionu Stanu econ. 50 cr., Teodoru Spaciu econ. 50 cr., Niculae Gramu econ. 50 cr., Vasile Fortuna jude com. 1 fl., Simionu Sabesianu econ. 20 cr., Dumitru Hebeleu economu 20 cr., Rebentits Mihaly econ. 0 cr., Petru Ungureanu 20 cr., George Socodatu econ. 20 cr., Iona Silvasiu econ. 10 cr., Petru Goia econ. 20 cr., Rebentits Antal econ. 30 cr., Iona Hebeleu econ. 15 cr., Iona Branea econ. 40 cr., George Goia econ. 20 cr., George Druga econ. 30 cr., Iacobu Iconariu econ. 20 cr., Ionu Urziciu econ. adjunctu 1 fl. 15 cr. — Sum'a totale 16 fl.

Despre o brosura nemtiesca, tiparita la Paris, sub titulatur'a: Unitatea Romaniei. *)

Craiova, 18. noemvrie, 1869.

III.

In capitulele precedenti am potutu vedé, cum aceasta brosura voiesce a crea' Austriei ore-cari titluri la reconoscinti'a si consideratiunea Romanilor; cum voiesce a dă actelor ei celor mai reprehensibile si vatematorie, o colore si una intentiune favorable si atragatoria, ca se cascige inim'a natiunei romanesci, in genere, incstu se vina singura, de buna voia si fara multa ceremonia, a se pune sub sceptrulu ei celu parintescu. Si, notati bine, tomai candu are nesocotinti'a d'a tracta pe frati nostri de peste Carpati cu atatu de pucina intelligentia, ca se nu dicu altufel.

E bine, ca acest'a se fia cu potentia, doue lucruri esentiale trebuescu neaperatu:

Antiu, ca natiunea romanescă se aiba una forte si adunca convictiune de feblei'a si sterpiunue sa, de a poté esistá prin sine insa-si. Si, alu douilea, una mai forte si mai inalta confientia si sperantia in Austri'a, ca o va protecta, ca se va mantui si se va inaltia printr'ins'a, precum in trecutu nu i-s'a intemplatu.

Se cercetamu aceste doue conditiuni, cu atentie si fara illusuni; pentru ca ori si cine vede, ca sunt sine qua non, pentru ca se pota ajunge la resultatul imaginatu.

Intr' adeveru, Roman'a, seu mai bine natiunea romanescă, a avutu momentele si omenii sei, cari au dñs, ca ascépta salvarea ei dela una monarchia ereditaria, dela unu principe strainu, de la Carolu de Hohenzoller, in fine. Intru adeveru, si Austri'a, esistentia eminente monarcica, d'i despota, a potutu crede, ca asemene aspiratiuni sunt si naturale si legitime si posibile la natiuni, totu-de-un'a si in totu casulu. Dar trebue se scia, ca celu d'antiu defectu alu Democratilor este de a contá forte multu pre sene, de a nu contá pre altii, decat candu se degrada, candu scadu ori se potinescu.

E bine, natiunea romanescă, eminente democratica si liberale, nu pote crede, in stare normala, nu pote contá si spera decat in propri'a sa vitalitate. Austri'a, catut impunu este una federatiune sincera si complecta, cu una desversita sati factiune a nationalitatilor, pentru noi este o fintia peritoria, chiaru perduta, a carei disparitiune o vedemu pe totu momentulu.

*) A se vedé nr. 57, 69, 85 si 86 „Fed.” an. tr.

A crede, "asiè-dar", ca natiunea romanescă, pentru ca si a alesu, intr'o dñs, de conducatoru alu afacerilor sale de statu, pe unul din capetele incoronate din Europ'a feudale, se va inhamá si mane bucurosu la carulu imperiale alu unei Austrie, ce are ori nu are trebuintia de d'ins'a, este a cunoscute forte pucinu si natur'a omenescă, si natur'a democraticei, si natur'a Romanu'ui.

Trecemu acum la a dou'a cestiune, adeca la aceea de a se scf daca Romanulu si natiunea romanescă a invetiatu a contá pe Austri'a, ori a se mefia de d'ins'a cu o ura neimpacata, cu tota searb'a, ce pote ave o natiune, ce-si respecta si-si iubesc limb'a si natiunalitatea?

Pentru acest'a nu avemai multu decat a face una simpla intrebare.

Ce a facutu Austri'a atatu d'incece cătu si d'incolo de Carpati, ca se casege inim'a Romanilor?

Nu a lueratu totu-de-un'a, si nu luereză si asta-di, pre tota diu'a, pentru ca se-si alieneză inimile acestei natiuni?

E bine, va culege ceea ce a semenat. Consecintele sunt fatale: Austri'a si-le-a creatu singura. Era cuventulu lu-pote vedé fia cine: ca, in qualitatea sa de esistentia feudală si despota, nu pote contá pre natiuni liberale; atatu este adeveratu, ca transactiune intre principie nu pote fi.

Serisa de straini, cari nu au conoscutu nece pe Romani nece caracterulu si aspiratiunile loru, acesta brosura, nu este de mirare, daca, cu spirtul său strimitu si rutinieru, in zapacela unei catastrofe iminentă, a potutu intielege, ca una doarintia idiota de aglomeratiune prosaica, tendintiele Romanilor spre una unificare politica, inteligenta si plina de victia si de viitoru.

Emanoil Quinezu.

Meditatiuni la anulu nou 1870

Gratiu 1 ian. 1870.

I.

Unu anu se mai stracora la vechia residencia, in spaciul fara margini alu tempului pasatul; intrandu din asta ora in strinsa referinta.

Pre calea istoriei, cu totu ce 'n lume-a statu.

A. M. . . . .

Éta unu anu a mai espirat, a mai trecutu ca umbr'a unui norisoru de véra, plinu de furture grele, imprimendu in inim'a fia-carui moritoriu fate o suvenire nchitavera. Immensa mare a tempului a mai crescutu cu unu picuru; vietia omului a inaintat cu o tréptă, ér' cartea poporului s'a inayuitu cu o pagina.

Campanele suna cu unu tonu doiosu, invitandu pre moritoriu, se-si plece genunchele in aintea sanctuariului divinu. Sufletulu omului se pare a fi asta-di miscatul mai tare ca ori candu in decursulu anului... Multime de poporu se grupéza in aintea altariului, spre a-si asterne tributulu său de iubire si pietate pentru bunulu Creatoriu... Atatu de blandu, atatu de religiosu e asta-di omulu. Cu manile incestate, cu ochii scaldati in lacreme, tramite la tronulu ceresecu ferbintile sale rogatiuni, ca bunulu parinte de susu se restaureze intre omeni pacea si indestulirea.

Privesce aduncu in oglind'a trecutului; apoi, acerbatu de ore-carea indignatiune, parc ca se intreba: Ore candu voru incetá de a vibrá preste capetele poporeloru calamitatile si suferintiele; candu se va pune ore capetu versariloru de sange omenescu; candu voru incetá infamele privilegie, si in loculu loru candu se va introduce dreptulu liberu si inviolabilu alu toturor; candu din'a pacei va fi domn'a lumiei?!

„Pace, o, ce cuvantu sacru! Tu esti devis'a umanitatii, decretata de insa-si natur'a, ér' fundamentulu, conditiunea suprema, fara de care nu poti ave esistentia, este in birea. Pace va fi totu esilita din mediul-loculu omenimici, pana candu inim'a omului va fi desbracata de celu mai santu semtiumentu, de semtiulu in birei omenesci. Pentru iubirea omenescă Salvatoriulu suferi martiriu crucei, spre a dă omenimeei esem-

Pretul de prenumeratune
Pre trei lune . . . . . 3 fl. r. a.
Pre siee lune . . . . . 6 . . . .
Pre anu intr'g . . . . . 12 . . . .

Pentru Romanu'
Pre a. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
Pre 6 lune 15 , = 15 ,
Pre 3 lune 8 , = 8 ,

Pentru insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. tasc'a timbra pentru fiecare publicatiune separatu. In locul dobesisui
20 cr. de linia.
Un exemplar costa 10 cr.

plus; dar' acestu exemplu nobilu se pare a fi fara efectu ha chiar dispretilu. „Iubesc pre deaproapele tenu, ca pre tene, ieu-ti!“ ne demanda religiunea, si cum implinesce omulu acestu mandatul santu? Lu calca in peciore fara pieu de consideratiune.

In locu de a iubi pre deaproapele, pre fratele său, lu-uresce mai multu decat pre animalulu celu mai inferioru. In pieptulu lui, in locu de amore, conserva numai invidia si dispretilu. Inim'a lui, in locu de a manifesta vertuti nobile, se face sclava egoismului si ambitiunei mersiave.

Oh! omule, tu, cunun'a creatiunilor, cine esti tu si ce esti atevea, care este destinul tenu in lume?! Multa am meditatut asupra ta si asupra faptelor tale. Ddieu te-a creatu, se ffi liberu si neaternatoriu, dara mai multu — libere si neaternatorie sunt tote creatiunile naturei, — pre tine te-a indiestratu cu acele proprietati nobile, ce te radica la culmea toturoru acestoru creatiuni. Pre fruntea ta a inscris unu destinu sublimu, si spre ajungerea acestui-a te-a proverbiu 'cu facultatile cele mai secumpe si poternice. Ti-a dñs, se iubesci umanitatea, se respectezi dreptulu si dreptatea, se adori libertatea si independentia. Si cum ti-implinesci tu asta chiamare sacra? — Tu esti unu monstru, ce represta pre de o parte pre anguru, ér' pre de alt'a pre demonu . . .

Sunt omeni cu inima nobila, cu inima neperata, cari influintieza ca nesce angeri cresceti in concertulu omenimei; sunt inse omeni — si de acesti-a sunt muli — cari au o inima negra ca noptea si cruda ea infernulu, inima de deemonu; acesti-a nu se sfiesen a viola cele mai sante drepturi ale omenimei.

Precandu animalele de unu genu se suferu, fara de a se sfasiá, fara de a-si suge sangele unele altor-a; pre candu paserile codrilor nu si rapesc cuiburile, pre candu tigrii si leii deserturilor armoniza unulu cu altulu fara ce a se persecutá si sferticá: — pana atunci acelu soiu de omeni nu se infiora a esterminá pre semenu-lu său.

Acelu soiu de omeni asta desfatare intru a tiené subjugatu si incatenatu pre fratele său; i-place se-lu veda terainda-se in aintea sa; inima lui semte placere, vediendu-lu plangundu si gremendu sub sarcina opresiuniei, impilare si a nedreptatrilor; ma sufletulu lui etatu de degradatut si crudu, atatu de inghiaciutu si tiranu, cătu tiene de bravura si triumfu a rapí averea, miser'a colibaba chiaru si cei trei coti de pamantu ai deapopeliu său, si a-lu espune golu, flamandu si lovitu de tote tempestatile naturei, se pera blastemandu pe tiranulu si ucigasiliu său; — precandu acesta tiranfa nu o comite nice contra celei mai rele din vitele sale. Canele lui siiede cu elu intr'o casa; are parte din tota bucatur'a domnului său; ér' pre fratele, pre semenulu său omulu lu arunca in mediloculu drumului, ma nece acolo nu lu sufere.

Unu spectaclu acestu-a, ce revolta tote sentimentele mai bune ale inimii umane.

Cătu de maretia e chiamarea ta, omule, cătu de sacra si sublima este destinatiunea ta in lume; si, vai, pucinu te silesci a-o ajunge!

Mari'a natura te-a creatu se ffi, ca o rosa, care desvoltandu colorea sa, respandese in giurul său numai profum si placere; in pieptulu tenu a sadit u inima care se semtiesca, se iubesc, se iubeca dreptulu, egalitatea, totu ce e umanu si nobilu; dar' in locul acestoru sentimente scumpe, inima ta contine numai ura, invidia si o ambitiune spurcată. Ti-place a mirosi aburulu sangelui nobilu alu fratelui tenu, ce se versa pentru realizarea scopurilor tale egoiste si vane; ba stirpesci popore intrege; tiere fructifere le preface in deserturi, si in ruine cetati infloritoare.

Cine sunt caus'a ataturu rele in lume? Tirantii si usuritorii, dusmanii luminei si ai libertatii. Ei prepara si conserva in societate viciul coruptiunea si calamitatile, si cu ajutoriulu acestor-a ei usurpa drepturile si bunurile cele mai sacre a le omenilor si natiunilor. Numai candu poporele, desceptate prin cunoscintia si poterea in-

tereselor si drepturilor lor sante si suverane voru nimiof tiranfa si asuprirea, numai atunci omulu va trai liberu in statu liberu.

A. P. Alexi.

Camer'a representantiloru Ungariei.

Siedint'a de la 15. ian. 1870.

Presedinte: Paulu Somsich. Notar: Colomanu Széll. D'in partea guvernului au fostu de facia ministrii: Lónay, Bedekovics, Gorove si Eötvös.

Dupa autenticarea procesului verbalu alu siedintei precedinte, presedintele presinta camerei deferite petituni, intre care si petituna procurorului de statu Ionu Szabó, prin carea cere permissiunea camerei pentru a intenta procesu de pressa contr'a deputatului dr. Svetozaru Miletić, pentru unu articolu aparutu in nr. 118 alu dinariului său „Zastava.“ — Se tramtuit tote la comissionile respective.

Danilu Irányi interpeleza pre ministrului de interne in privint'a dispusetiunii oficiolatelor pestane, conformu caroru mai multi individi fura arrestati si condamnati la multe pecuniarie pentru că au colportat epistol'a lui Kossuth, relativa la infinitarea unei casarme pentru honvedii invalidi. — Se va comunică ministrului respectivu.

Urmăza la ordenea dilei desbaterea generalea supr'a raportului comissionii finanziarie in privint'a bugetului pentru an. 1870.

Col. Tisza, deschidindu desbaterea generale prin una vorbire lunga, presinta urmator'a motiune:

„Camer'a să enuncie protocolarminte, că, delaturandu acum'a d'in raportul generalu alu comissionei finanziarie, partea referitora la pensiuni, carea trebne să formeze obiectul unui conclusu de sine statutoriu, si anume alu unei despusestiuni legale, primesce de ale sale celealte părți a le raportului d'in cestune, acceptându de la ministeriu, ca bugetul pentru anul venitoru să lu compuna conformu părților acestoru-a“

Fr. Déák si b. Gab. Kemény pledează in favo-ruu raportului comissionii finanziarie.

Col. Ghyczy presinta, cu privire la pensiunile d'in raportul cestunat, unu projectu de conclusu subserisu dc dn'a sa, Col. Tisza, Lud. Salamon, Lud. Pap, Kanut Kende, Stef. Károly, Dion. Majthényi, Iul. Györgyffy, Paulu Szontagh (din Iaurinu) si Paulu Nyári.

Vorbescu mai multi oratori parte pentru, parte contra raportului comis. finanziarie.

Siedint'a se inchiaia la 2 ore d. m.

Siedint'a de la 17. ianuaru a camerei deputatilor.

Dupa autenticarea procesului verbalu d'in siedint'a de sambeta, se substernu una multime de petituni; unele d'in aceste ceru regularea municiplioru pre base autonoma etc. — Acatiu Barcsay si Sandru Szőcs, fiindu morbosu, ceru congediu pre tempu nedeterminatu. Li se acorda. — Bar Iosefu Rudics presinta camerei petituna opidului Jancovatin, care cere stergerea privilegiilor sustatorie, si anume esfintia regalilor.

Emericu Ivánka intréba pre ministrul comunicatinei, că presintă va camerei, inca in decursul lunei curente, propunerea si projectul de lege alu consiliuluicalei ferate nordu-ostice, relativ la cladirea liniic Niregyhaza-Ungvár? — Min. comun. e. Emer. Mico pro-

mite, că va urgita gatirea elaboratului pentru linia d'in cestune; tempulu presintarei inse nu se poate determina.

Totu ministrul comunicatinei respunde bar. Ludovicu Simonyi, promisindu, că va presintă in securu projectulu relativu la linia ferata Esecu-Fiume. — Interpelantele nu este multumită cu intentiunea ministeriului, de a concessiună la trei societăti diferte edificarea calei ferate Alföld-Fiume. Urgită de nou edificarea acestoru linie.

Ministr. pres. c. Andrássy respunde la interpelatiunea lui Colom. Tisza, adresata lui inca in 30 iul. an' tr., in cestunea provincialisare confiniului militariu. La intrebarea: d'in ce causa s'a tramis si presedintelui ministeriului d'in colo de Leit'a autografele relative la provincialisarea unei părți d'in confiniului militariu, respunde, că procederea acestei nu s'a potutu evită d'in caușă că quota Ungariei, ce are să fie mai mare dupa reanexarea confiniului, numai pre calea ecceșta s'a potutu scrută si determină. La intrebarea: cum de unul d'in autografele adresate ministrului comunu de resbelu, n'a fostu contra-semnatu de dsa, respunde, că unul d'in acele autografe a spresu intentiunea Maj. Sale pentru provincialisarea unei părți d'in confiniu, dreptu-ee nu l'a contra-semnatu, pentru ca să se vedea, că Imperatulu a emis — motu proprio — acel autografu. La intrebarea ultima: are de cugetu guvernulu să pună pre més'a camerei unu raportu de tatajat cu privire la confiniului militariu, respunde, că nu este nice tempulu nice ocazie de a descoperi situatiunea. Scirile raspandite despre nemultumirea confiniilor au provenit de acolo, că poporul s'a sentit parasit si isolat, credindu, că multele schimbări nu aduen pră multu bine. Daca poporul confiniului se va convinge, că interesele lui morali si materiali nu sunt periclitate (?) prin reanexare si că națiunea magiara nu voiesce să-i nimicește naționalitatea: nelinișcea si nemultumirea va inceată. (Aprobare.)

Interpel. Colom. Tisza e multumită cu responsul relativ la intrebarea ultima, si doresce, ca provincialisarea să se execute cătu mai curendu. Ar' mai dori, ca autografele pră inalte, mai alesu cari atingu interesele coronei, să nu se emita fara contra-semnatia ministrului ungurescu.

Min. pres. Andrássy declara, că guvernul n'a intrelasatu nemica pentru grabirea incorporarei confiniului. Spera, că tempulu incorporarei complete va sosi in curendu. Intregitatea tierei — dice Dsa — nu s'a luat nice odata sub discutinu. Roga camer'a, să iea actu despre responsul ce lu dăde.

Se votéza, si presedintele spune, că camer'a a luat cunoștința despre responsul ministrului presedinte.

C. Andrássy respunde la interpelatiunea lui Maxi. Irményi, cu privire la edificarea casarmelor pentru incortelarea soldatilor, spunendu, că a facutu pasii trebuintiosi in acesta privintia. — Interpelatoriu e multumită cu responsul. — Se votă apoi bugetul camerei pre lun'a lui Januaru, in sum'a de 80,848 fl.

In ordenea dilei urmăza retractarea generale a bugetului pentru an. 1870. Irányi deschide discutiunea. Siedint'a se inchiaia la 2 ore si 10 min. dupa m.

Circular'a ce o publicănu mai la vale, emisa de comitetul Asociatianei Transilvane, pentru arondarea despartimentelor si infinitarea comitetelor cereauli, intru interesulu culturei poporului romanu, este unu ce de nălăt dorită si asidăbine venită mai alesu astădi, candu viétila nostra sociale-naționale, seculata si franta prin desastros'a politica ostrunguresca, este euprinsa de una

amortiela si inertia mai multu decătu periculose. Dreptu ce salutam d'in inima acestu pasiu alu Delegatiunei Asociatianei nostre Transilvane. Imbracisiatu si ajutatu prin zelulu, energi'a si activitatea intielegintici nostre, consciu intereseelor vitale ale poporului romanu, acestu pasiu va dă vietiei nostre naționale unu impulsu vivificatoriu, salutar u si productivu. Deci, la lucru, bărbati luminati ai națiunei romane. Initiativ'a e data. N'avemu de cătu ca, desbracandu ne d'in indifferentismu si negligentia, să punem uimeru la uimeru intru solidarisarea si promoverea intereselor nostre naționale — intielesnali si materiali.

Nr. 295 d'in 1869.

Prea stimate Domnule!

Adunarea generale IX. a Asociatianei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, in siedint'a sa II. tiebute in Sionent'a-Mare in 11. Augustu 1869, a primitu, prin conclusulu său de sub p. XV. alu protocolului respectivu, reprobusu in foia Asociatunei „Transilvani'a“ Nr. 20 d'in 1869, regulamentul alaturat aici sub / de alu său, si a concordiună executarea acelui-a, Comitetului Asociatunei.

Voindu deci Comitetulu a corespunde insarcinarei acestei-a, a conchisul in siedint'a sa de astă-di:

I. Formarea si arondarea despartimentelor cereauli d'in tote acele districte, comitate si scaune asupr'a carora a se estende, dupa statutele Asociatunei, teritoriul acestei-a, va să dica: să se formeze si arondeze căte unu despartimentu cereuale:

1. in Brasovu d'in districtulu Brasovului si scaunulu Trei scaune (Háromszék);

2. in Fagarasiu d'in districtulu Fagarasului, scaunulu Cohalmului si scaunulu Cincului;

3. in Sabiu d'in scaunulu Sabiuului;

4. in Sabesiu d'in scaunulu Miercurei, alu Sabesia lui si alu Orastiei;

5. in Hatieg d'in tienutulu Hatiegului;

6. in Dev'a d'in tienutulu Devei, Uniadorei si alu Dobrei;

7. in Abrudu d'in tienutulu Albei inferiore de susu, său alu intregilor munti Apuseni;

8. in Belgradu d'in cealalta parte a Albei inferiore;

9. in Bai'a-de-Crisiu d'in comitatulu Zarandului;

10. in Clusiu d'in comitatulu Clusului;

11. in Simleul Silvaniei (Szilág-Somlyo) d'in Crasna si Selagiu;

12. in Deesiu d'in comitatulu Solnocului interior;

13. in Gherla d'in comitatulu Dobocii;

14. in Simeut'a mare d'in districtulu Cetății de piatra;

15. in Nasendu d'in districtulu Nasendului;

16. in Bistrită d'in districtulu Bistritiei;

17. in Reginulu sasescu d'in comitatulu Turdei de susu;

18. in Turd'a d'in comitatulu Turdei de Josu si d'in scaunulu Ariesiului;

19. in Muresiu Osiorcheiu d'in scaunulu Muresiului;

20. in Blasius d'in comitatulu Cetății-de-balta;

21. in Seghisior'a d'in comitatulu Albei superiore si d'in scaunulu Sighisiori;

22. in Mediasiu d'in scaunulu Mediasiului si alu Nochihiului.*)

*) Maramuresinu, Satu-Marele unde au remasul? Red.

ca nesce somnambulanti, fără de a ni fi pusă unu terenu si una basa reala. Si astă vedem, că chiar si poetii de primulu rangu, cu tota nesuntia loru de a ni da nesce opere clasice, ajunsera la sortea lui Sisif.

Mihai'da si Traianid'a voru fi nesce monumente eterne, ca să atesteze viitorimei acesta direptiunea greșită a literaturie.

Eca dar' literatur'a romana potientă chiaru la redare ei d'in légau, că ei desvoltarea ei se incepă pre unu terenu sterpu si unilateralu.

Mai la tote poporele literatur'a s'a incepă mai antău cu traducerea operelor clasice in limb'a naționale, si apoi cu imitarea, si numai candu au avutu materialul de ajunsu, creature de diverse forme si teronulu pregatit, atunci a incepă a-si luă o cale plastică si a-si capotă o colore naționale.

Dar' noi amu cugetatu pucinu la acestea si mai putem la cangren'a literaria, ce incepe a ne consumă organismul naționalu, ba inca unu, in escentrulu loru, au cantat pana acum'a literatur'e romane o eterna amintire si mai adausera la marirea confusiunei prin introducerea teutonismului literariu.

Literatur'a romana trebuie să suferă una revoluție internă pentru ca să scape de periculul ce o amenință, si acestea se va face singuru prin traducerea operelor clasice grocesci si romane precum si a poporelor rudite cu noi.

Așie vomu ajunge la una literatura naționale.

FOISIORA.

Homeru.

I.

Cautandu la stadiulu si directiunea actuale a literatur'e romane, s'ar' paré că Romanii se tienu de ace'a sectă a progresistilor, cari nu mai voru să seia nimicu de tota anticitatea, de tote operele clasice si de toti luceferii lumii vechie, cari stralucesc in unu nimbu eternu preste literatur'a toturor poporeloru; s'ar' paré că Romanii sunt unicul popor ce voiesce a-si crea una literatura naționale fără ajutoriul spiritului clasicității vechie.

Acstea idee sinistre ne cuprindu si ocupa mintea candu vedem, că atâtul literatur'a greca cătu si cea romana nu si-a aflatu pana astă-di cultulu si adoratiunea nice in sinulu Carpatilor, nice pre tieruri Dunarei de diosu.

Homeru, Pindaru, Sofocle, Euristide, Eschilu, Virgilu, Ovidiu si Oratinu, toti acești eroi impămenteniti si divinatii de secole la poporele europene, au remasul spiritul abandonate si urgise pre teritoriul romanu, si in literatur'a romana au remas necunoscute frumusele flori semenate in lume de acești genii eterni.

Éta aici caracteristic'a principale a literatur'e romane si éta poporul daco-romanu deși legat cu tradițiunile, credinti'a, istoria si originea de poporul grec si romanu, si totu-si nu le cunoște in literatur'a sa.

Da ce să dicem si cum să ne descriem man'a, candu vedem că nu cunoștemu nice genii poporelor sorori, la cari apelăm de atâta-a ori, provocandu-ne la legaturele sanguinii si ale spiritului. Dante, Tasso, Ariosto, Metastasio, si Camoens sunt totu atâti planeti necunoscute inca sub aburul atmosferei dacice. D'in contra vedem pre d' ce merge, că germanismulu cuprinde terenu totu mai vastu in literatur'a romana. Brosuire si foile literare sunt pline cu traduceri d'in Heine, Schiller si Goethe; éra de alta parte se facu studie si se tienu prolegeri publice despre Osianu, Byronu, Puschinu si Ddieu mai scic care.

Si astu-feliu s'a incepă literatur'a romana fără de a cunoșce cătu de putinu spiritul, tendintă si înaltimă operelor clasice vechie, ba nice chiaru a acelor-a, la a caror missiune facem pretensiune de ereditate legală. Si care este literatur'a naționale a Romanilor si unde a ajunsu?

Scrietorii romani de trei-dieci de ani incoce, afara de nesce fantasie proprii naturali si originali, nu au produs nice cătu nesce absorbiture si schimburile.

Ba vedem pre anu ce merge, că literatur'a romana nu mai inaintează, pre langa tota multimea poetilor, cari astă-di au devenit una cangrena literaria si o pestilentia coruptoria si spiritului si gustului.

Si caușa acestui reu este, că in literatur'a nostra inca nu s'a incepă studiul operelor clasice, ci amu incepă a serie fără a cugetă, si amu cugetat ratecindu

II. Ca prin unu cerculariu indreptat cîtra colecto-
rii Asociatiunei, ca organele acestoi-a, aflatori in susu nu-
meratele despartiamente, sîu — anflandu se in vre-unu
despartiementu colectori — adresatu cîtra alti barbati de
incredere, si cunoscuti de zelosi in promoverea binelui
publicu, sî se provoce acesti-a a conchiamă pre o dî anu-
mita, membrii Asociatiunei, intreg'a intielegintia si pre-
fruntasii d'in despartiementu, in loculu resiedintiei Comi-
tetului cereale spre acelu scopu, ca, dupa intielesulu re-
gulamentului, la olalta sî constitue Comitetul cereale,
care va avea a face aretare despre infientarea sa numai
decătu Comitetului Asociatiunei, apoi se va ingrigi despre
infientarea agenturilor comunale, si de aplecarea celor-
alte despusestiuni d in regulamentu.

III. Ca in fia-care despartiementu sî se imparta 80
de exemplarie ale regulamentului la scitorii de carte prin
colectorii Asociatiunei sîu prin alti barbati de incredere.

Deci aducandu-ti-se aceste concluse la cunoscinta,
esti amicabilmente poftit, ale primi in parte de indrep-
tariu, éra de alta parte a lucra conformu acelor-a, a te-
pune adeca fara intardiare in cointielegere cu celi-alalti
colectori ai Asociatiunei, sîu cu alti barbati de ai nostri
de distinctiune, locutori in despartiementulu, de care te tieni
Préstimatu Domnia-ta, si fiesandu cu acesti-a o dî, sî con-
chiamati pe d i u a a c e e a, pre toti membrii Asociati-
unei, pre intielegint'a si pre funtasii romani d'in despar-
tiementulu Domnielor Vostre, la loculu resiedintiei Sub-
comitetului, unde lucrandu conformu despusestiunilor d'in
regulamentului alaturat, sî corespondeti ulteriorului cu-
prinsu d'in conclusulu citatul sub: II

Domnii, carii vor primi acela 80 de exemplarie ale
regulamentului, destinate pentru scitorii de carte d'in
despartiemente, sî aiba bunetate a le impartii numai decătu
intre acei-a, ca sî se pota cati si studia mante de conve-
nirea in loculu Subcomitetelor.

Din siedint'a Comitetului Asociatiunei transilvane,
tinuta in 7. Decembrie 1869, in S a b i u.

J. Rusu. m. p.
V. pres.

Seer. II.

Varad'a, 3/1 1870.

In 2 Ianuarie a. c. s'a tinenut in camuna Veradi'a
alegora de jude comunale. E de prisosu a spune cum-
ca judele comunulu Iosifu Caimanu, care acum de
7 ani porta acestu oficiu, e unu omu cu caracteru, ener-
giosu si nationalistu bunu; dar' la unu omeni d'in com-
una, cam lungi la ghiare si invidiosi, nu le place de
acestu jude, ei ar dor unu de panur'a loru; si asiè ei
lu insulta, ca a functiunatu de astu etc.

Tote ca tote, inse turbatorii, neavandu argumente,
au recursu la celu mai odiosu lucru la confessionalismu,
si, dorere, ca asta data impulsulu spre acestu reu ce ban-
tue natuinea nostra, au provenit de la unu capu beser-
ceseu si a nume de la S. S. D. Episcopu de Caransebesiu,
care si la alegerea de jude comunalu de aici s'a folositu
de astfelui de mediulce condamnable, ca ei inaintea
alegorii, a rogatu prin telegramu pre una persona ati-
mata de aici, ca sî nisneasca cu partid'a neunita a reesi
la alegere cu unu jude neunitu; totu in acestu intielesu
s'a adresatu apoi prin epistolă (Telegramul si epistol'a
le am vediutu eu insu-mi si altii) totu cîtra acea persona
si Dlu prota d'in Oravita, I. Popoviciu; dar' fia-le
de bine, si servescala de onore si de invetiu in viitoru
pentru astfelui de intentiuni frumose si natuinali: asta
data nu li s'a impletit post'a, ca ei bravul jude Iosifu
Caimanu, fiindu candidat inca cu 2 insi, frati neuniti,
s'a alesu, cu putina exceptiune, de cîtra toti alegatorii.

II.

De unu timpu in coce vedem pre tota diu'a esindu
la lumina cîte una incercars epica, si Homero celu mai
mare epiciu alu lumei inca nu este cunoscute in literatur'a
romana, si apoi ce sî dicem in urma, ca resultatulu fin-
alul alu acestoru jocuri copilaresci este o profanare
sacrilega a materielor celor mai alese d'in istor'a na-
tionala.

Dar' sî ne intorcemu la objectu. Homero fu poe-
tulu celu mai mare alu grecilor si geniulu celu mai
inaltu si neajunsu in literatur'a toturor poporeloru.

Operele lui, Iliad'a si Odisea seu descrierea bat-
talei troiane si ratecirile lui Ulisse, represinta fantas'a
cea mai abundante de poesia si filosofia politica si pe-
dagogica.

Poies'a lui, reproducandu natur'a adeverata, nu s'a
potutu ajunge de nimeni altul, ci epicii toturor secelor
s'a inercat mai multu seu mai putinu, sî lu imi-
teze si decopieze de cîtu sî lu ajunga.

Ca tempulu osintentiei lui Homero se pune secululu
al X-lea a. Chr., era dupa altii secululu al IV-lea si
al V-lea.

Intre opurile lui, afara de Iliad'a si Odisea, se
mai numera si „Batrachiomachia“, „Imne“ si „Epi-
grame“, cari inse, dupa parerea unanimi a criticilor
sunt apoerite.

Batrachiomachi'a seu batai'a broscelor cu siore-
ci este una poema epica-comica, si nimieu mai multu de
cîtu o travestia nefericita a Iliadei si Odiseei.

Inse frecările si insultările au luat dimensiuni forte mari,
fiindu ca provinu de la S. Sa Dlu Episcopu si D. Prota,
carele, firesce, cauta sî lucredie din porunca mai inalta-

In fine trebue sî marturisescu, ca pana ce erău
fratii nostri neuniti sub episcop'a serbesca din Versietiu,
trageam imprumutu clopotele la beserică unita, adeca candu
treceau neunitii pre langa beserică unita, aici se trageau
clopotele, si vice-vers'a, éra de candu a venitul episcopu
rom. la Caransebesiu, nu lie iertatu neunitilor a mai face
astfelii de fapte, pentru ca, vedi bine, unitii nu sunt
crestini si romani ca si neunitii.

Acesta le am adus la cunoscinta onor. publicu
cetitoriu, ca sî cunosc pre cei ce agitedia in poporu
cu confesionalismulu. (In contr'a acestui rîu nu este altu
remediu decătu tolerant'a, fratietatea. Cela ce va fi mai
tolerantu acelu-a va invinge parurea. Opiniunea publica
se intorce cu aversiune de cîtra confessionalistii intol-
eranti.)

Redactiunea)

Romani'a.

Camer'a deputatiloru.

Siedint'a de la 22. Decembrie.

Se ceteau sumariulu si comunicatele affatorie la
biurou.

La ordenea diloii fiindu votarea in totalu a projec-
telui de lege pentru vendiarea bonurilor rurale, ce s'a-
versatu si se voru versu din vendiarea unei parti d'in
bunurile statului, d. raportore Simeonu Mihaleseu
dà cetire projectului de lege, discutat degă si remas-
a se vota in totalu, si se primește cu 57 contra 29 bile.

La ordenea diloii fiindu interpelarea d-lui G. e. org. e
Bratianu a sup'a motivelor cari au indemnuit pre-
primul-ministru sî numesea 2 ministri in modu anti-par-
lamentariu, d-nulu presiedinte alu camerei cetece arti-
clele d'in constitution, cari autoriseza pre Domnul a numi
pre ministrii.

Mai multi deputati: Prejudecati cestiunea,
d-le presiedinte . . .

D. Radu Michaiu. Scimus noi constitutiunea,
nu suntemu la scola aici; nu aveti dreptulu a ne inveti-
constitutiunea, ci a aplică regulamentul . . . Protesta-
tamu!!

D. G. Bratianu, fiindu cuventulu, areta ca
n'a fostu d-lui singurul care a constatat ca trebue a
a face acesta interpelare, si ca ea s'a amenat pana
adi, candu e o dì care face epoca in vietii a parlamentaria.

In Pressa, care e unu diuariu semi oficialu, seu ofi-
ciosu, in nr. de ieri a potutu ori cine este, ca alegatorii
d-sale-i revoca mandatulu prin unu plebiscitu de acelea
pre care roga pre d. primu-ministrul a le calmă. Astu-
felu fiindu, autoritatea morală a d-sale ar' fi ore cam
slabita, ca ci, se dice, lini'a-i de condulta n'ar mai fi es-
presiunea alegatorilor. D-sa inse declară ca nu s'a dusu
si nu se va duce sî cera votulu pentru a sustine pre
guvern. Alegatorii, prin plebiscitulu loru oficialu, dicu
ca de ce nu sustine guvernul. Asemene plebiscite inse-
vinu de la guvernul centralu si asemene sistemu ne va
duce la perire constitutiunea. Alegatorii d-sale-i imputa,
ca nu mai sustine pre guvern dupa cum s'a luat an-
gajamentul. Nu, acésta nu se poate, nu s'a vediutu
acésta in tiera nici in epocale de cea mai mare opresso-
nare, dar' adi, candu luminele sunt mai mari? D-sa la alega-
torii a diu: starea de adi e incurata. A facutu sacri-
fice de sentimenti, de legature materiale etc pentru ca
sî combata pre cutare seu cutare guvern; d-sa inse de-

clară ca a disu, ca va sustine acestu guvern, dar' —
candu se va abate, lu va combate, ca ci aci nu lupta
pentru guvern, ci pentru interesele tierii; alegatorii d-lui
astu-felu l'au intielesu; ei cunosc opiniunile ce emise, ca
ci nu era unu nou alesu, era cunoscut si alegatorilor
si tierii, dupa cele publicate in Monitoriu despre desba-
terile acestei camere.

Alegatorii poteau sî si retraga mandatulu de mai
nante; cea ce se face adi inse-i aduce a minte pre se-
cretariul Florentinu Machiaveli, a' u carui sistemul e ne-
demnă sub regimul constitutiunalu.

Cei ce voru rîul ministrilor, sunt cei cari nu le
spun rîul; candu a vediutu cele de la Cuc'a-Macai,
cele cu drumurile judetiene etc., trebue sî taca? Nu, s'a
disu: sidam sî facem opusetiune si opusetiune de sis-
temu ca sî se indrepteze guvernul.

Daca guvernul l'a sustinut la Pitesti, e freb'a
lui: declina ori-ce responsabilitate; d-sa la alegeri n'a
facutu de cîtu a peroratu, a criticat faptele role a le
guvernului trecutu, dar' nu s'a luat nici unu angaja-
mentu. Constitutiunea nu admite mandatul imperativu
nici juramentul, cum e in Francia, si chiaru de ar esiste
mandatul imperativu, nu l'ar' primi

Chiara evangeli'a opresce juramentulu, candu e
vor'b'a de ce va variabilu, cum e guvernul. Care e an-
cor'a pre care trebue sî se radime unu deputat? Con-
sciinta, care nu place guvernului, celor de la potere.
Si apoi unu colegiu functiunea elu totu de-un'a? Nu, nu-
mai in tempulu alegorilor, ca ci de ar fi astu-felu,
s'aru aduce numai omeni placuti guvernului, s'ar aduce
prin plebiscite de aceste pre fia-ce dî cîte unu embrionu
al statutului. Ce se face adi? Prefectul se supera; merge
si indupela pre alegatori a subarie retragerea man-
datului d-sale prin rugi seu pota si pre calea intimidarii
de cîtra prefectu, de cîtra celu care a remas nepedep-
situl pentru Cuc'a-Macai. Asî dar' ministrii se nu mai
useze de asemene plebiscite, prin care se introduce sist-
mulu celu mai rîu si care nu e demn de omeni probi.
(Ministrii tacu.)

Intrandu in fondulu interpelarii, d-sa dice ca d.
primu-ministrul, in midioculu unei discutiuni a d-lui Aga-
rici, a disu, ca interesele Moldovei n'aveau de cîtu unu
reprezentante in cabinetu, pre d. Cogalnicen, si pentru a
se reprezentă ele si mai bine, a intrudus alti 2 Moldo-
veni. De sî spuncă ca corona a luat initiativ'a, mergea;
dar' candu a audutu ca d. primu-ministrul a facutu astu,
ca cei 2 Moldoveni sî aduca fericirea Moldovei, acésta
l'a miscatu.

S'a formatu acésta camera, prin pressiune ori legalu,
nu vré sî disente acésta. In camera s'a formatu o ma-
joritate. Ei bine, s'a consultatua acea majoritate des-
pre ministrii cei noi? D-sa nu face parte d'in ma-
joritate; dar' ore in ea nu erau 2 insi, cari se sî
numiti ministri? Cine s'a numitu? Doui prefecti, ca-
roru a li se imputa ca ei an aduan acésta camera. Care
va se dice, camer'a e o pepiniera de prefecti, si pre-
fectii tramit in camera deputati, cari nu seiu conduce
afacerile statului.

I-se va dice ca si corona are initiativ'a; dar' co-
rona trebue sî consulte camer'a. In nici o constitutiune
nu se specifica, ca ministrii se ion d'in majoritatea cam-
erei; sunt inse masime care servu ca basola in ori-ce sta-
tu. D-sa explică apoi sistemulu representativu si dice ca
fericirea Moldovei nu sta in schimbarea ministrilor, ca
a unora cai de poste, in relevarea loru. Nu este unu
statu constitutiunalu unde nu se ieu ministrii d'in ma-
joritate camerei; d'in guvern si d'in majoritate trebue sî
se face unu totu, o unitate, care face poterea unui gu-

carea nobila a Dlu Aristia facia cu unu opu atât de
grandiosu.

Acésta este traducerea prima a lui Homero in lim-
b'a romana, éra de atunci si pana asta-di nîme altulu
nu a mai urmatu pre calea acésta, ba chiara Dlu Aris-
tia se pare a fi abdisu cu totulu de propusul seu d'an-
taiu.

In anul 1866, cercetandu bibliotec'a Br. Bruckenthal
d'in Sabinu, mi-veni la mana intre alte manuscrise
romane, si una traducere in prosa a Odiseei, scrisa cu
litera cirile, si portă titlulu de „Ratecirile lui Odisen“

Manuscrisulu oră scrisu curat si legibilu, dura ne-
cusoatu si nelegatu si fara numele traducatorului.

Unu altu manuscris pusu la olalta cu „Ratecirile
lui Odiseiu“ era „Numa Pompiliu“ de Florianu, tradusu ro-
manesc de Alessandru Beldimanu.

Atâtul form'a esterna a manuscriselor, cătu si ase-
menarea scrisorei m'au convinsu, ca traducerea Odiseei
este asemene de Alessandru Beldimanu, poetulu Moldovei
de la anul 1821.

Dauna inse ca acésta traducere a Odiseei nu a ve-
diutu lumin'a pana in diu'a de asta-di; căci influențele
ei a sup'ră poporului si a literatur'e aru si fostu nepre-
zintate.

N. i. C. Densu si anu.

(Va urmă)

vernul reprezentativ, și nu carpeli și aberatiuni. Într-un ministeriu, care este din majoritatea camerei, se pune încrederea tărei; pre cind la din contra, ministrul să nu nepoternici, ci nu sunt cunoscuți de tăra, ea nu scie ce idee reprezintă; fortile ministerului astu-fel se paralizează și interesele tărei asemenea.

Apoi ministrul fiindu-nou, ne cunoscându-politică majorității camerei, sunt ca fără nici o busola, facu de viață și prin urmare respandescu neîncrederea. Nouii ministroi nu se cunoscă nici prin lupte de idee politice, nici prin unitatea acelor idee, și camera prin urmare ar trebui să le refuze concursul. Dacă nu face parte din majoritate, dar crede că e de demnitatea camerei și întrebă pre ministroi de ce au alergat la prefecti, căci la din contra ar fi ca cabinetul să dea un vot de blamă majorității.

De la o vreme încoace situația noastră e curioasă; dacă unii prefecti nu fura, unii soldați sunt bravi, etc., acesta nu e detorât legilor, ci numai bunei nature a Romanilor.

Ce acceptă d-sa de la camera? Indiferență? Nu; sange caldu, energie, căci adi se cunoscă răului; adi nu mai e starea în care era societatea bizantină, ci e de detoră eamerei a îndreptății pre guvernu.

Se dice adesea: să fim Români, să lucrăm românesc! Dar ore mai suntem noi Români, descendanți ai Romanilor străbuni, cum era d. I. Filipescu, care refuza Rusiei strămutarea cassariei la Focșani? Mai suntem noi acei Români independanți și liberi de alta dată? Nu; trebuie să terminăm cu asemenea stări; mai multă justiție pentru tăra, nimeni nu mai suferă ca acești ministroi să mai stăte la putere, pentru ambicioane; nu le mai permite nici demnitatea lor; poterea nu se poate menține de cătă cu iubirea tărei, er nu cu îsprișul ei.

In tote camerele angleze, chiar sub restaurație, în Franța, sub Ludovic Filipp ministroile nu se mantină de cătă fiindu-din majoritate.

Tote guvernele cu vederi scurte și pasiunate se voru sfătui; acela se voru menține și voru bine-merită de la patria, fiindu-reprezentanții ei adeverati. Gresielă politica se manifestă prin esplușie; cea morală prin rușine; ambele aceste s-au comis, 1) aducându-se ministroi fără consentimentul adunării, 2) aducându-se nisice prefecti, cari au formatu acesta camera. („Rom.”)

VARIETATI.

** (Proiectul de lege) relativ la organizarea universității reg. ung. precum și la înființarea unei universități în Clusiu și mai găta. La universitatea din Pestă voru fi siese facultăți: 1. facultatea filosofică, filologică și pentru științele naturale, în legătură cu unu seminariu practică de profesura; 2. facultatea juridică; 3. facultatea de medicina; 4. facultatea teologiei romano-catolice; 5. cea greco-orientale și 6. cea protestantă. Față facultate va forma una corporație separată de sine statutoria, sub conducerea decanului său; afara de acesta va exista unu senat al universității sub conducerea rectorului. Acestu senat constă din 24 membri, cari se voru alege separat din partea facultăților. Judecatoria disciplinaria se va compune din corporațiile facultăților astu-feliu, precum sunt compuse tribunalele de jurati, adecă accusatorulu și acuzatulu și exercita dreptulu lor de recuzație. Accusatorulu este de regula decanul facultății respective, acestu-a înse pote alege și pre altul. Profesorii ordinari se numesc de către Majestatea Sa cu contrasemnarea ministrului de instrucție; dreptulu de a candida profesori la teologia se rezerva confesiunilor respective. Docenții potu examină cu valoare în intelesele legii. Studiosulu nu este legatu de profesorul, ci numai de obiectul; totu-si ar deroga demnității legii, dacă ea ar voia să se îngrijească și de astă ceva, ce se tiene de disciplina universității: ca adecă legea să prescria auditioriul diligenția, de-ăsă astă numită cetire a catalogului nu se amintește expresu în lege. Esamenul de maturitate se va delatura, dar se va suplini prin esamenul de primire, a lucruri scopu va fi a cercă, dacă studiosulu respectiv este destul de pregătit pentru specialitatea, la care voiesce să se aplice. Proiectele de lege au primitu degejă consențientul Majestății Sale și se voru prezintă camerei. Proiectul de lege pentru universitatea din Clusiu se desebesce de alu universității din Pestă numai în acea, că prescrie înființarea numai a trei facultăți, adecă facultatea de medicina, filosofică și juridică. Universitatea acestă se va deschide în Octombrie a. c. Mai este inca de adăus, că proiectul de lege prescrie cu privire la înaintarea, strămutarea și pensiunarea profesorilor nesec norme totu străte, precum sunt despusețiile legislativei în privința judecatorilor, pentru scutirea independenței lor.

** (Nisecărie) din Orlat, (în Transilvania), că pre acolo lotriile și jafurile sunt la ordinea dilei. Nu scimă dacă există în Transilvania organe de securitate, pentru a impiedica atentatele contră averii și vieții ețatienilor.

** (Din u. r. ungarescu „Reformă”) publica estrasul elaboratului anchetei pentru organizarea comunelor și a comitatelor. Comisia crede a respecta, în modul celu mai progresiv, autonomia comunelor, dacă antistă comunale nu se va alege în urmă candidației de către judele tractualu, ci, cu totul independent, de către cei îndreptățiti. Ce se atinge de comitate, anchetă a rezervat comitilor supremi dreptul de a candida, precum și dreptul de a împlie provizoriu locurile vacante pana la cea mai de aproape congregație ordinară a comitetului; în privința postului de primu vice-comite inse se facutu una exceptiune, adecă în casu, candu acestu postu ar ramă vacantu, comitele supremu nu-lu potră împlie prin unu substitutu, ci va trebui să onchiame îndată comitetul, și acestu-a va împlie însuși locul vacantu. Reînnouirea (restaurare) personalului oficialilor și comitetului comitatensu se face totu la siese ani. Compunerea comitetului comitatensu se face pre două base: diumetate pre basă alegerei, cea-lalta diumetate pre basă a censului. Calificare pentru alegere se condiționează prin censulu ce s-a acceptat să se va acceptă pentru alegările la dieta, cu diferență că calificare negativă este identică cu cea pozitivă la alegările comitatense. Partea cealaltă a comitetului constă din acei membri ai comitatului, cari solvescă mai multă contribuție. Pentru că aristocratiă să nu cescă în comitetu preponderanța ne-proportională, anchetă a statorit numerul membrilor comitetului astă, ca clasă de mediu-loca să adauge unu contingentu însemnatu la diumetatea, ce constă din cei ce solvescă mai multă contribuție. Proportiunea numerică e deținută astă, ca 1000 suflere din fia-care comitetu să aibă în comitetu membri, unul alesu și unul dintre cei ce solvescă mai multă contribuție, înse cu restricție, ca comitetul comitatului celu mai mic să nu conste din mai puțieni de 200, er alu celu mai mare să nu treaca preste 800 membri. Comitetul tiene pre anu patru congregații; ampliații sunt responditori fia-care în persoă, nu inse și colegialu.

** (Abușu.) Ni se scrie: „Ungurasiul Kovács Józef, mai înainte zera și, în 1862, scria la judele cercuialu din Aciuva, și din grădă acelu d. jude, astă-di notariu în Halmagiu, comite, în contră romanilor din notariatul Banesceanu, illegalitate, batu-jocure și insulte ne mai pomenite. Are 400 fl. soluție ficsă și 40 fl. bani de cortel. Dni-a-sa trage de pre spatele romanilor 150 fl. pentru cortel. Apoi i sige după placu, i-injura, i-palmuesce. Persone nepetate au fostu multă de dinsul. Lău acusatul comitetu și la pretură din Aciuva, dar fară rezultat. Lui nici că-i pasa; firescă, candu S... cu partită sa lu protege.” — Tragește atenția mai marilor din comitetul Zarandului asupra acestuor denunțări, ca cercandu-rcul, să-lu vindecă. Tiranii cei mici de la sate au, de multe ori, corne mari de cătu cei de la cărma. Trebuie să ciuntate.

Sciri electrice.

Vienă, 15 ian. Ministrul comunu de finanțe, bar. Becke, moră astă-di la 2 ore. (Numitul ministru a funcționat tempu mai lungu în România în calitate de consul general alu Austriei, și a fostu amicu mare alu ungurilor. Red.)

Munciu. 17. ian. Regale deschise astă-di camere. Cuventul de trouu anunță urmatoarele proiecte de legi pentru: alegările directe, regulamentul penal și organizarea gardei cetățienești. Cu privire la bugetu dice: Elaborarea bugetului a fostu cu neputinția fără dă recurge la urcarea contribuției. Cu privire la politică externă dice, că regele nu se poate învoi la reformarea Germaniei, de cătu numai sub condiție, ca Bavaria să fie susținuta în autonomia sa.

Roma, 17. ian. Maj. Sa Imperatéră Austriei plecă astă-di înainte de media-di. Eri a primitu pre episcopii Ostrunguriei.

Paris, 17. ian. „Figaro” spune, că arciducele Rudolfu invită de principala imperială să vina la vizita în Vienă, — din partea sa promite a i reintorce vizită.

Florentia, 17. ian. Regele va sosi aici în 26 l. c. și va primi pe arciducele Albrecht. Ambasadorulu ostrunguru, b. Kübeck, va însoțe, pana la Anconă, pe Imperatéra Austriei.

Vienă, 17. ian. Se afirma, că postul ministrului comunu de finanțe se va împlie cu unu unguru. Siefulu de secție Weninger conduce afacerile numitului ministeriu.

Vienă, 17. ian. În siedința de astă-di a senatului imperialu, presedintele publică autograful împăratescu, care dispensează pre ministrului pre-

siedințe c. Taaffe, ministrii Potocky și Berger d'in posturile lor și însarcinează pre ministru. Plener cu constituția definitiva a nouului cabinetu. Baronulu Plener e însarcinat cu conducerea presidiului ministerialu și cu a ministerului pentru apărarea tărei.

Roma, 17. ian. Mai mulți de 300 membri ai conciliului au refuzat subscrierea petiției în favorul infallibilității papali, era altii ceru amănarea cestiuui. Adversarii infallibilității decisera a prezintă una contra-petiție.

Paris, 17. ian. S'a propus în camera, că cererea procurorului de statu pentru estradarea lui Rochefort să nu se implementeze. Ollivier a declarat, că împregiurarea acăstă poate dă ansa pentru una cestiu de cabinetu.

Viena, 18. ian. „Morgenpost” spune în nr. său de astă-di, că ministrul ung. Lónyay va fi numit, în locul repausatului Becke, ministru comunu de finanțe.

Viena, 18. ian. „Neue fr. Presse” anunță: Guvernul romanu negociază, pana acumă fără rezultat, a supră detoriei flotante.

Bursa de Vienă din 17. ian.

5% metall.	60.-	Londra	128.17
Imprum. nat.	70.-	Argintu	120.25
Sorti d'in 1860	98.26	Galbenu	5.80 ¹
Act. de banca	733.	Napoleond'or	9.84 ¹
Act. inst. cred.	256.50		

Nr. 21 sied. III.

Concursu. *)

Amesuratu determinație adunării generale din 2 Septembrie 1869 st. n. Nr. 8 și în urmarea decisului directiunalu de datul 6 Decembrie nou 1869 Nr. 21, pentru împărțirea stipendioru preliminate pre anul scolaric 1869/70, prin acăstă se scrie concursu și anume:

- a) pentru unu stipendiu pre partea unui studinte la facultatea politehnica în suma de 300 fl.
  - b) pentru două stipendie căte de 120 fl. 240 "
  - c) " trei " " 80 " 240 "
  - d) " doue " " 60 " 120 "
- Sumă 900⁴

Tinerimea studiosa, doritoria de a fi provedită cu aceste ajutorie stipendiare inca în anul curint scolaric 1869/70, este avisata a subscrive suplicele la subseria direcție pana la fine a lunii Ianuarie 1870 st. n. provedită cu urmatorile documente:

1) cu testimoniu scolaric de frecuente și despre progresul învestigării din prima perioadă alu studientorul investită în anul curint, pre langa documentarea precisa și despre învestigarea limbii și literaturii române;

2) cu adeverintă antistă comunale vidimata și din partea concernintelui oficiu parochialu, despre paupertatea materială a suplicantului;

3) cu adeverintă superiorității scolare: cumă suplicantele nu este provedită și din alte părți cu vreun ajutoriu stipendiaru.

Suplicantilor aspiratori la aceste stipendie ale asociației, se face cunoștință pentru orientare: că numai aceia se voru preferi carii voru aretă calculi eminenți din studie, și absoluta lor lipsă de ajutoriu materialu.

Tinerii provediti degăsi cu stipendie d'in anul 1868/9 si incuviințate mai târziu, nu potu concurge și la aceste; era cei avisati de a se acomoda acestui concursu de astă-data voru fi considerati cu preferință, — incătu voru corespunde recerintelor mai susu espuse.

Direcția asociației naționale pentru cultură popularului romanu.

Aradu, 10 Ianuarie 1870.

Ioan Popoviciu Deseanu m. p.
directorul secundar.

Petr Petroviciu, m. p.
notariu directiunalu.

*) Tote celelalte onorabile Redactiuni ale diuinilor români naționale sunt rogate: ca să binevoiește și reproduce aceasta publicație și în coloanele lor.

Direcția Asoc.

Proprietarul și editorul ALEANDRU ROMANU
Redactorul respnd. interim. IONU PORUTIU.